

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02-1237
Podgorica, 04.11.2019.godine

INFORMACIJA O POŠTOVANJU USLOVA IZ IZDATOG ODOBRENJA
- NEPROFITNI EMITERI -

Zakonski okvir

Članom 72 Zakona o elektronskim medijima¹ propisano je da status neprofitnog emitera utvrđuje Savjet prilikom dodjele prava na emitovanje. Neprofitni emiteri mogu biti samo obrazovne ustanove, vjerske, studentske, učeničke i nevladine organizacije registrovane najmanje tri godine prije podnošenja zahtjeva za sticanje statusa neprofitnog emitera.

Neprofitni emiter je emiter koji dnevno objavljuje najmanje 50% sopstvene proizvodnje informativnih, kulturnih, obrazovnih i zabavnih sadržaja, pri čemu najmanje 25% dnevne produkcije mora služiti zadovoljavanju informativnih, obrazovnih, naučnih, stručnih, umjetničkih, kulturnih i drugih potreba javnosti i na njega se primjenjuju odredbe zakona koje se odnose na programske obaveze javnih emitera.

U programima javnih i neprofitnih emitera trajanje oglašavanja ne smije prelaziti 10% (šest minuta) po satu emitovanog programa, odnosno više od 15% (devet minuta) oglasa i telešopinga.

Članom 56 Zakona o elektronskim medijima propisano je da programska osnova opšteg radijskog programa sadrži programsku šemu kojom se određuje: vrsta programa, odnosno njihovo razvrstavanje u pojedine grupe, predviđeni kvantitativni odnos između pojedinih grupa sadržaja, predviđeni maksimalni opseg oglasnih sadržaja, predviđeni obim sopstvenih audiovizuelnih djela, vrijeme emitovanja.

Saglasno članu 100 Zakona o elektronskim medijima, obim i struktura programskih sadržaja podnosioca prijava na konkurs za raspodjelu radio-difuznih frekvencija predstavlja jedan od kriterijuma za odlučivanje po javnom konkursu.

Članom 58 Zakona o elektronskim medijima propisano je da je emiter dužan da, u pisanoj formi, o svim značajnijim planiranim promjenama strukture radijskog ili televizijskog programa koje emituje zatraži saglasnost Agencije. Značajnija promjena strukture programa, u smislu ove odredbe, je svaka promjena koja predstavlja izmjenu veću od 10% strukture programa na osnovu koje je dobijeno odobrenje za emitovanje. Zakon je takođe propisao da Agencija može emiteru uskratiti saglasnost za promjenu strukture programa ukoliko utvrdi da bi u području koje se pokriva određenim radijskim ili televizijskim programom došlo do nedostatka određene vrste programskih sadržaja za koje je emiter dobio odobrenje za emitovanje.

Poglavljem 2 „Struktura programa i druge programske obaveze“ iz Odobrenja za emitovanje, propisano je da su emiteri dužni da se pridržavaju programske šeme odnosno strukture programa koja je dostavljena prilikom izdavanja odobrenja i da u pisanoj formi obavijeste Agenciju o nastalim promjenama, a o svim značajnijim planiranim promjenama strukture programa zatraže saglasnost Savjeta Agencije za elektronske medije.

Članom 59 Zakona o elektronskim medijima propisano je da je emiter dužan da dnevno emituje najmanje 12 sati programa i da najmanje 10% ukupnog nedjeljnog programa posveti objavljivanju vijesti i informacija iz zone pokrivanja. Takođe, emiter je dužan da dnevno emituje informativni program u trajanju

¹ ("Sl. list CG", br. 046/10, 040/11, 053/11, 006/13, 055/16)

od najmanje 30 minuta u okviru kojeg najmanje jednu informativnu emisiju u trajanju od najmanje 20 minuta.

Metodološki okvir

Analiza programske strukture neprofitnih emitera urađena je na osnovu podataka dobijenih obradom i monitoringom programskih sadržaja emitovanih u periodu od 07.10.2019. do 13.10.2019. godine u terminu od 00 do 24 časa, te su na osnovu kvantitativne obrade izvedeni rezultati koji su dati u nastavku teksta.

Polazni podaci

Saglasno izdatim odobrenjima status neprofitnog emitera posjeduju:

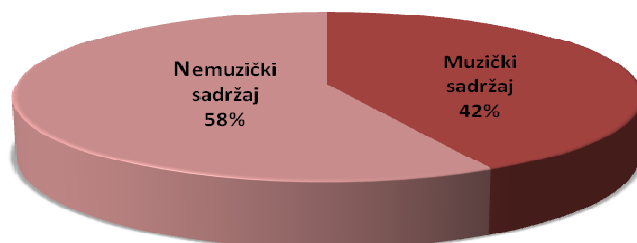
- **NVO "Kulturni centar Homer"** za emitovanje radio programa **"Radio Homer"** putem radio-difuznih frekvencija koje pokrivaju područje opština Bar, Nikšić, Podgorica i Tivat.

- **"Mešihat Islamske zajednice u Crnoj Gori"** za emitovanje radio programa **"Radio Fatih"** putem radio-difuznih frekvencija koje pokrivaju područje opština Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Petnjica, Plav, Podgorica, Rožaje i Ulcinj.

Radio Homer

Radijski program „Radio Homer“ se emituje 24 časa dnevno, što na sedmičnom nivou predstavlja 10.080 minuta emitovanog programa.

Ukupno emitovani program na sedmičnom nivou sadrži 42% muzike i 58% sadržaja različite vrste (po kategoriji, žanru ili produkcijskom izvoru).

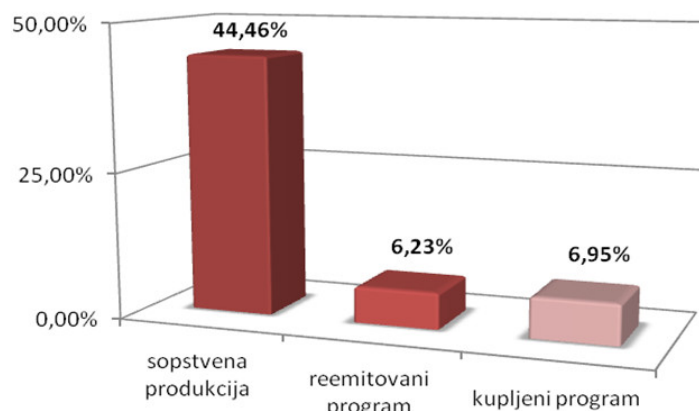
Grafik 1:Struktura radijskog programa (procenat, sedmično)

Navedeno znači da Radio Homer emituje 5.810 minuta sedmično, odnosno 830 minuta dnevno (oko 14 sati) različitih sadržaja, dok ostatak emitovanog vremena predstavlja muzika.

Sopstvenom produkcijom smatraju se informativne, kulturno-umjetničke, muzičke, sportske i druge emisije, kao i drugi izvorno proizvedeni programski sadržaji čiji je proizvođač emiter ili su proizvedeni po njegovoj narudžbi i za njegov račun². Sopstvena produkcija radijskih emitera podrazumijeva programske sadržaje u kojem izvorni audio materijal, ili autorski dio, čini više od 20%.

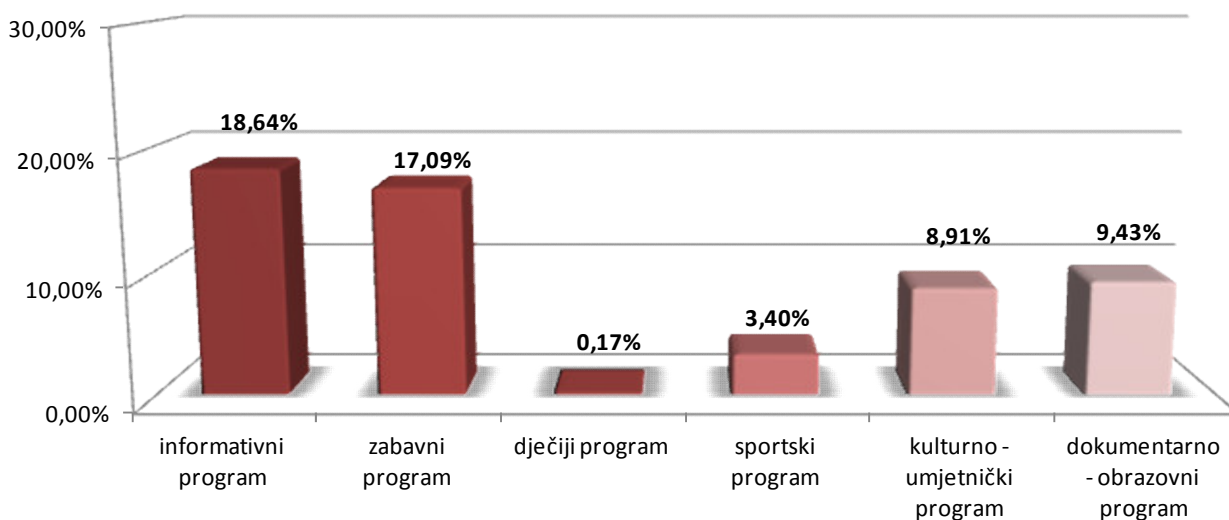
Sopstvena produkcija čini 44,46% ukupno emitovanog programa (4.482 minuta sedmično), kupljenog programa ima 6,95% (700 minuta sedmično), dok je reemitovanog 6,23% (628 minuta na sedmičnom nivou).

² Pravilnik o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom ("Sl. list CG", br. 011/12)

Grafik 2: Struktura sadržaja po produkcijskom izvoru (procenat, sedmično)

Posmatrano po vrsti emitovanog sadržaja zastupljenog u cjelodnevnom programu dominiraju informativni i zabavni sadržaji, zatim dokumentarno-obrazovni i kulturno-umjetnički program, potom sportski program, dok dječijeg ima najmanje, nešto manje od jednog procenta.

Grafik 2: Struktura sadržaja po vrsti (procenat, sedmično)

Informativni program čine kratke emisije (do 3 minuta) sa vijestima iz zemlje i svijeta, sadržajno i formalno odvojene od ostalog programa i prepoznatljive kao „klasičan“ informativni program. Količinu ove vrste programa uvećava emisija „Jutarnji program“ (kolažnog tipa koja predstavlja mješavinu servisnih i drugih informacija i muzike), kao i reemitovanje Regionalnog programa Radija Slobodna Evropa.

Radio Homer reemituje informativnu emisiju Radija Slobodna Evropa „Crna Gora u pola dva“ propisane dužine (čl.59 Zakona o elektronskim medijima).

Zabavni program se ostvaruje kroz Dnevni program koji se emituje svakog dana, osim vikendom, u prosječnom trajanju od 5 sati i 45 minuta.

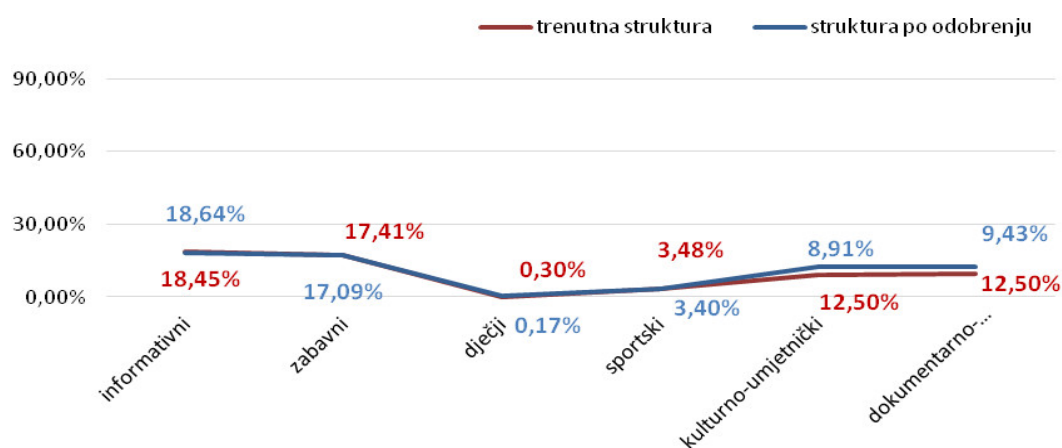
Kulturno-umjetnički sadržaj predstavljaju emisije kojima se obrađuju teme iz oblasti kulture, emisije „Homerov svijet ozbiljne muzike“, „Homerov poetski kutak“, „Homerova duhovna lira“, „Homerov radio koncert“, „Radio roman“, „Radio drama“ i „Homerov audio bioskop“.

Dokumentarno-obrazovni program čine emisije „Homerova razglednica“, „Tečaj stranog jezika“ i „Izbor iz naših časopisa“.

Subotom se na programu Radija Homer emituje sadržaj „Sport kao život“ koji traje nešto manje od šest sati, uz muzičke pauze.

Dječiji program čini emisija „Homerov radio budilnik“ koja se emituje jednom nedeljno.

Monitoringom emitovanih programskih sadržaja za naznačeni period, konstatovano je da emiter nema značajna odstupanja u odnosu na programsku strukturu iz Odobrenja.

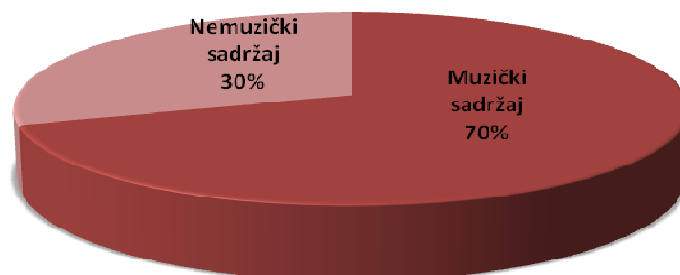

Grafik 4: Struktura po odobrenju VS trenutna struktura (sedmično)

Radio Fatih

Radijski program „Radio Fatih“ se emituje 24 časa dnevno, što na sedmičnom nivou predstavlja 10.080 minuta emitovanog programa.

Ukupno emitovani program na sedmičnom nivou sadrži 70% muzike i 30% sadržaja različite vrste (po kategoriji, žanru ili produkcijskom izvoru).

Grafik 5: Struktura radijskog programa (procenat, sedmično)

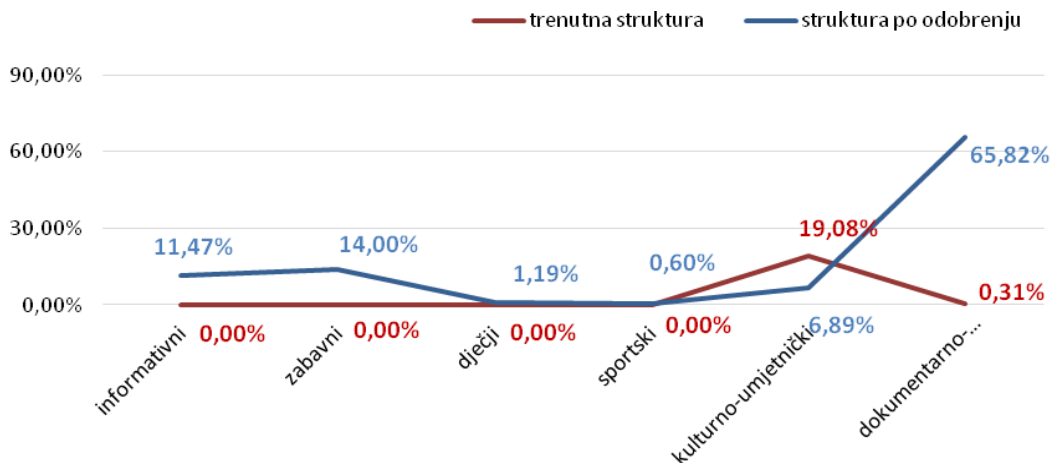
Tokom posmatranog perioda Radio Fatih je emitovao programske sadržaje bez formatiranja cjelokupnog identiteta radijskog programa, bez vertikalnog (u toku dana) i horizontalnog (iz dana u dan) raspoređivanja, bez adekvatnog dnevnog ritma i odvajanja posebnih programskih cjelina.

Saglasno navedenom, programski sadržaji koji su uključeni mogu se procjenjivati jedino pojedinačno jer ne predstavljaju dio formatirane programske osnove i programske šeme, koju je emiter podnio prilikom izdavanja odobrenja.

Imajući u vidu navedeno, za gotovo trećinu emitovanog nemuzičkog sadržaja, koji ne sadrži najavnu i odjavnu špicu ili je emitovan na arapskom jeziku, nije moglo biti izvršeno kategorisanje sadržaja po vrsti (žanru). Kategorizacija programa po vrsti je izvršena za programske sadržaje: „Hadis dana“ (čitanje hadisa ili mudrih misli, na arapskom sa prevodom), „Sure“ (poglavlja iz Kurana), i sadržaj u kojem se podsjeća na mekteb ili vjersku pouku.

Iz prethodno navedenih razloga ne može se jednoznačno izvršiti ni kategorizacija sadržaja po produkcijskom izvoru, sa izuzetkom sadržaja „Sure“ za koji je utvrđeno da ne predstavlja sopstvenu produkciju emitera.

Monitoringom emitovanih programskih sadržaja za naznačeni period, utvrđena su značajna odstupanja u odnosu na programsku strukturu iz Odobrenja.

Grafik 6: Struktura po odobrenju VS trenutna struktura (sedmično)

Ocjene i zaključci

- Saglasno izdatim odobrenjima, dva neprofitna emitera emituju program specijalizovan za ispunjenje informativnih, obrazovnih, naučnih, stručnih, umjetničkih, kulturnih i drugih potreba određenih društvenih grupa ili zajednica.
- Radio Homer svakodnevno emituje oko 14 sati različitih sadržaja, među kojima i sadržaje kao što su *Radio roman, Radio drama, Homerov audio bioskop, Tečaj stranog jezika*. Navedeni sadržaji su od posebnog značaja imajući u vidu da su prvenstveno namijenjeni osobama oštećenog vida i da slične programske sadržaje ne emituje ni jedna druga radijska stanica.
- Monitoringom emitovanih programskih sadržaja za naznačeni period, konstatovano je da Radio Homer nema značajna odstupanja u odnosu na programsku strukturu iz Odobrenja.
- Radio Fatih emituje vjerski program islamske zajednice. Emitovani program sadrži emisije u kojima se obrađuju vjerske teme i pojašnjavaju vjerski propisi. Emitovani sadržaji su od posebnog značaja imajući u vidu očuvanje vjerskog identiteta islamske zajednice.
- Monitoringom emitovanih programskih sadržaja za naznačeni period, konstatovana su značajna odstupanja u odnosu na programsku strukturu iz Odobrenja, kao i da Radio Fatih nema formatiran program (adekvatan dnevni ritam, raspoređivanje i odvajanja posebnih programskih cjelina).

Sektor za monitoring
Suncica Bakic, pomoćnik direktora

